

“21” 08 2025 року

на пропозицію ДДЛ ліси України Філії Поліський лісовий офіс (недалі Філія) Клесівського надлісництва (надалі - надлісництва), лист № 9190/34.4.1-2025 від 06.08.2025 року, нами комісією в складі: завідувача сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Сергія МУЗИЧКО, провідного інженера-лісопатолога сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Руслана МАЦЕЛИКА, провідного інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Тамари МАЦКОВОЇ, провідного інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Вікторії ОРЕШКО, інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Сергія НОВАКА, інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Ярослава БІЛОТІЛА, головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Антона СТЕЛЬМАХА, головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Яни ЛИМАР, головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Івана МОРОЧЕНЦЯ, помічника начальника Клесівського надлісництва Олега ШИЛА, провідного інженера охорони та захисту лісів Філії Олексія ЧЕЛОМБИТЬКА, лісничого Борівського лісництва Олександра ОСИПЧУКА, лісничого Остківського лісництва Валерія СМІКА, в.о. лісничого Мушнянського лісництва Ярослава КОВАЛЕВИЧА, в.о. лісничого Масевицького лісництва Сергія НИЧИПОРЧУКА, лісничого Томашгородського лісництва Сергія ШИЛА, лісничого Федорівського лісництва Миколи АРТЮШКА, лісничого Єльнівського лісництва Анатолія ТИМОШИЦЬКОГО, лісничого Чабельського лісництва Володимира БОРОВИКА, лісничого Карпилівського лісництва Михайла БРИЧКИ, проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по НАДЛІСНИЦТВУ, що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, у відповідності до п. 3, "Санітарних правил в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756 зі змінами, що вноситься постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224 (надалі - СППВ).

Примітка:

Насадження обстежені в ході лісопатологічного обстеження на загальній площі – 107,4 га. Зазначені в лісопатологічному журналі:

Ділянка (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер піанівалу	Площа осередку		Короткі таксономічні характеристики насаджених відповідно до матеріалів лісовпорядкування	Категорія захищеності	Вид заплямованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтований запас деревщин, що підлягає вирубуванню, м³ на 1 га	Інтенсивність уражень, %	Ступінь ураження						
					загальна	у тому числі площа, можлива для експлуатації													
														вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, куб. метрів на 1 га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Борівське	4	14	7,0	(1)	2,3	2,3	4БП(55)1ВЛЧ2ОС1Д32БП(45)	55	0,70	1	23	26	210	4	ВСП	вітровал, бурелом	25	12	середня
Борівське	44	8	2,8		2,8	2,8	6БП(60)1С32БП(45)1ОС	60	0,65	1	20	24	180	4	ВСП	вітровал, бурелом	24	10	середня
Борівське	48	4	0,7		0,7	0,7	7БП(52)1С32БП(40)	52	0,50	1А	21	24	130	4	ВСП	вітровал, бурелом	20	15	середня
Карпилівське	11	17	3,2		3,2	3,2	9БП1ОС	70	0,70	2	21	22	200	4	ВСП	стовбурова гниль	28	14	середня
Карпилівське	42	1	2,0		2,0	2,0	6БПЗВЛЧ1ОС+СЗ	55	0,70	2	21	20	200	4	ВСП	стовбурова гниль	42	21	середня
Карпилівське	43	34	1,2		1,2	1,2	6ВЛЧ4БП+СЗ+ОС	50	0,70	2	17	16	160	4	ВСП	стовбурова гниль	33	21	середня

Карпилівське	44	7	1,8		1,8	1,8	7ВЛЧ2БП1ОС+СЗ	60	0,60	2	21	22	190	4	ВСП	стовбурова гниль	27	14	середня
Карпилівське	64	17	4,8		4,8	4,8	4ВЛЧ3БП2ДЗ1ОС+СЗ	55	0,70	2	21	20	210	4	ВСП	стовбурова гниль	34	16	середня
Карпилівське	91	21	1,5		1,5	1,5	4БП2ВЛЧ(55)1ОС3ВЛЧ(55)+ДЗ	55	0,60	2	19	18	160	4	ВСП	стовбурова гниль	29	18	середня
Мушнянське	41	18	1,4		1,4	1,4	10СЗ	51	0,70	2	17	20	230	4	ВСП	стовбурові шкідники	18	8	слабка
Остківське	4	17	1,7		1,7	1,7	5БП2ОС1СЗ1ВЛЧ1ДЗ	70	0,50	1	25	28	210	3	ВСП	вітровал, бурелом	38	18	середня
Остківське	9	30	5,7		5,7	5,7	4СЗ2БП3ГЗ1ОС	52	0,60	1А	22	30	140	4	ВСП	вітровал, бурелом	20	14	середня
Остківське	33	12	1,1		1,1	1,1	6СЗ2БП1ДЗ1ОС+ВЛЧ	65	0,70	1А	25	32	300	3	ВСП	вітровал, бурелом	28	9	слабка
Остківське	33	13	0,8		0,8	0,8	9БП1СЗ	70	0,60	1	25	26	190	3	ВСП	вітровал, бурелом	39	21	середня
Остківське	33	70	0,9		0,9	0,9	9СЗ1БП	57	0,70	1А	25	32	330	3	ВСП	вітровал, бурелом	46	14	середня
Масевицьке	3	68	0,9		0,9	0,9	10СЗ+ДЗ+БП+ВЛЧ	56	0,60	1	21	26	260	3	ВСП	стовбурові шкідники	22	8	слабка
Єльнівське	84	40	1,9		1,9	1,9	10СЗ+БП	65	0,70	1	21	26	300	4	ВСП	стовбурові шкідники	25	8	слабка
Томашгородське	32	34	12,0	(1)	1,0	1,0	10СЗ+БП	57	0,90	2	18	18	295	4	ВСП	вітровал, бурелом	35	12	середня
Томашгородське	32	34	12,0	(2)	1,0	1,0	10СЗ+БП	57	0,90	2	18	18	295	4	ВСП	вітровал, бурелом	35	12	середня
Томашгородське	32	6	1,5		1,5	1,5	9СЗ1БП+ДЗ	70	0,60	1	23	26	280	4	ВСП	вітровал, бурелом	15	5	слабка
Федорівське	8	39	5,5	(1)	5,4	5,4	9СЗ1БП	70	0,80	1	22	24	340	4	ВСП	стовбурові шкідники	15	4	відпал
Федорівське	17	31	3,0		3,0	3,0	10СЗ	52	0,70	1А	23	24	320	4	ВСП	вітровал, бурелом	10	3	відпал
Чабельське	6	72	0,5		0,5	0,5	10СЗ	90	0,70	1	28	32	440	3	ВСП	вітровал, бурелом	26	6	слабка
Чабельське	10	2	5,2	(2)	0,4	0,4	10СЗ+БП+ДЗ	80	0,70	1	26	28	400	4	ВСП	вітровал, бурелом	73	18	середня
Чабельське	10	29	1,1		1,1	1,1	4СЗ4БП1ДЗ1ОС+ГЗ	50	0,80	1	20	24	200	4	ВСП	вітровал, бурелом	7	4	відпал
Чабельське	29	47	2,4		2,4	2,4	6СЗ4БП+ДЗ+ВЛЧ	26	0,80	1Б	14	14	160	4	ВСП	вітровал, бурелом	9	6	слабка
Чабельське	30	31	8,5		8,5	8,5	4СЗ1ДЗ3БП1ОС1ГЗ	35	0,90	1А	17	18	170	4	ВСП	вітровал, бурелом	6	4	відпал
Чабельське	36	29	2,0		2,0	2,0	10СЗ+БП	66	0,80	1	24	26	400	4	ВСП	вітровал, бурелом	17	4	відпал
Чабельське	39	21	3,9	(3)	0,4	0,4	10СЗ+БП+ВЛЧ	85	0,70	1	27	32	400	4	ВСП	вітровал, бурелом	35	9	слабка
Чабельське	49	53	1,2		1,2	1,2	10СЗ+БП	70	0,80	1	24	26	400	4	ВСП	вітровал, бурелом	10	3	відпал
Чабельське	55	29	1,4		1,4	1,4	9СЗ1БП	80	0,70	1	26	28	380	4	ВСП	вітровал, бурелом	14	4	відпал
Чабельське	50	60	1,5		1,5	1,5	10СЗ	70	0,70	1	22	26	320	4	ВСП	вітровал, бурелом	23	7	слабка
Чабельське	55	35	2,9	(2)	2,0	2,0	9СЗ1БП	95	0,70	1	27	32	390	4	ВСП	вітровал, бурелом	23	6	слабка

Разом виявлено по підприємству:

В тому числі:

Шкідники

стовбурові шкідники

Хвороби

стовбурова гниль

Інші причини

вітровал, бурелом
Захаращеність

68,0

68,0

9,6

9,6

14,5

14,5

43,9

43,9

відпал

22,6

5,4

5,4

відпал

14,5

14,5

відпал

17,2

17,2

слабка

13,6

4,2

4,2

слабка

14,5

14,5

слабка

9,4

9,4

середня

31,8

середня

середня

середня

14,5

14,5

середня

17,3

17,3

сильна

сильна

сильна

сильна

сильна

сильна

сильна

сильна

сильна

сильна

В результаті лісопатологічного обстеження лісових насаджень надлісництва встановлено, що санітарний стан обстежених насаджень є незадовільний на площі – 68.0 га, зокрема:

- Борівське лісництво – 5.8 га;
- Карпилівське лісництво – 14.5 га;
- Мушнянське лісництво – 1.4 га;
- Остківське лісництво – 10.2 га;
- Масевицьке лісництво – 0.9 га;
- Єльнівське лісництво – 1.9 га;
- Томашгородське лісництво – 3.5 га;
- Федорівське лісництво – 8.4 га;
- Чабельське лісництво – 21.4 га;

Основною причиною всихання хвойних насаджень є ураження стовбуровими шкідниками. В насадженнях, до складу яких входить сосна звичайна, наявні дерева: дуже ослаблені (III – категорія стану), всихаючі (IV - категорія стану) та сухостійних (VI - категорія стану), уражені та відпрацьовані стовбуровими шкідниками.

Заселеність дерев сосни звичайної, стовбуровими шкідниками, визначається за їх типовими ознаками. У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені пошкодження (при відлученні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шести зубчастого короїда-стенографа *ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю).

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло - зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. У нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

Додатково оцінюючі (окомірно у відсотках) стан крон та стовбурів, кількість сухих гілок та опалих пагонів, можна сказати про ймовірне заселення стовбуровими шкідниками дерев III - категорії санітарного стану.

У відповідності до п. 17 СПЛУ, під час відбору свіжозаселених стовбуровими шкідниками дерев для рубки, враховується загальний стан таких дерев. Свіжозаселені комахами-камбіофагами дерева підлягають першочерговому вилученню із деревостанів.

В ході лісопатологічного обстеження спостерігається, що насадження є частково пошкодженні внаслідок стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, вітровалу та бурелому), що пройшли на території надлісництва в 2024-2025 роках.

В насадженнях, що обстежуються спостерігається значна частина дерев різних порід зі зламаними навпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу за рахунок чого створюється велика захащеність.

Вітровалом та буреломом пошкодженні, як хвойні так і листяні породи.

У відповідності до п. 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених вітром і внаслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

Також відмічається, що наявні дерева які не відносяться до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях накопичується неліквідна деревина.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по надлісництву на загальній площі – **68.0 га**. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників.

2. Для наведення належного санітарного стану лісів, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди у лісах надлісництва, що завдається шкідниками, хворобами та стихійними лихами, з метою оздоровлення насаджень рубку провести у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести на площі – **68.0 га**, а саме: вибіркові санітарні рубки – на площі **68.0 га**.

3. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести в 2025 році дотримуючись максимально стислих термінів. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачити застосування методів та технологій, що передбачають запобігання негативному впливу на стан навколишнього середовища.

4. Рубки провести згідно СПЛУ, термінів та норм передбачених цими правелами.

5. В осередках стовбурних шкідників, вітровалів та буреломів заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

6. Осередки стовбурових шкідників та стовбурових гнилей, які зафіксовані під час лісопатологічного обстеження підлягають моніторингу санітарного стану насаджень спеціалістами надлісництва, та у разі не зафіксованого осередку вторинних шкідників на обліку підприємства, вони підлягають обов'язковій фіксації. Вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

7. Лісовій охороні надлісництва вести постійний нагляд за суміжними насадженнями. При виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Осередки шкідників та хвороб лісу, виявлені лісопатологічним обстеженням поставити на облік згідно лісопатологічного журналу.

8. При проведенні відводів під вибіркові санітарні рубки, в частині насаджень середнього та сильного ступеня інтенсивності ураження, враховувати факти зниження повноти нижче критичної (у відповідності до діючих СПЛУ), та при фактичному встановленні даних фактів проектувати в місцях інтенсивної рубки проведення суцільних санітарних рубок.

9. В ході лісопатологічного обстеження спеціалістами лісозахисту червонокнижних рослин та тварин не виявлено.

10. Спеціалістам надлісництва, при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

11. Лісопатологічне обстеження спеціалістами філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 20-21.08.2025 року.

Акт складено в 4-ох примірниках:

1-й - філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

2-й - надлісництву;

3-й - Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;

4-й: філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України";

Акт підписали:

Завідувач сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Сергій МУЗИЧКО

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Тамара МАЦКОВА

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Вікторія ОРЕШКО

Інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Сергій НОВАК

Провідний інженер-лісопатолог
сектору моніторингу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Руслан МАЦЕЛИК

Інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Ярослав БІЛОТІЛ

Головний спеціаліст
відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Іван МОРОЧЕНЕЦЬ

Головний спеціаліст

відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Головний спеціаліст
відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Помічник начальника Клесівського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс"

Провідний інженер охорони та захисту лісів
філії "Поліський лісовий офіс"

Лісничий Томашгородського лісництва

Лісничий Федорівського лісництва

Лісничий Єльнівського лісництва

Лісничий Чабельського лісництва

Лісничий Карпилівського лісництва

Лісничий Борівського лісництва

Лісничий Остківського лісництва

В.о. лісничого Масевичького лісництва

В.о. лісничого Мушнянського лісництва

АНТОН СТЕЛЬМАХ

ЯНА ЛИМАР

ОЛЕГ ШИЛО

ОЛЕКСІЙ ЧЕЛОМБИТЬКО

СЕРГІЙ ШИЛО

МИКОЛА АРТЮШОК

АНАТОЛІЙ ТИМОШИЦЬКИЙ

ВОЛОДИМИР БОРОВИК

МИХАЙЛО БРИЧКА

ОЛЕКСАНДР ОСИПЧУК

ВАЛЕРІЙ СМИК

СЕРГІЙ НИЧИПОРЧУК

ЯРОСЛАВ КОВАЛЕВИЧ

